

Posouzení diplomové práce Anny BRODINOVÉ

Literární text ve výuce francouzského jazyka na středních školách

Ústav románských studií
Filozofická fakulta UK
Akademický rok 2014/2015

vedoucí práce: PhDr. H. Loucká, CSc.
oponent: PhDr. O. Nádvorníková, PhD.

Cílem předkládané diplomové práce je vytvoření uceleného didaktického materiálu zabývajícího se didaktickým využitím literárního textu ve výuce francouzštiny na základě teoretických východisek, analýzy didaktického využití literárního textu v učebnicích francouzštiny a posléze na základě vlastního návrhu práce s literárním textem se zvláštním zřetelem na osobnostní a sociální rozvoj žáka.

Práce je rozdělena na tři části: teoretickou, analytickou a praktickou. V úvodním přehledu vývoje didaktického využití literárního textu v rámci jednotlivých metodických směrů v CJV charakterizuje autorka postavení literárního textu v CJV od gramaticko-překladových metod s těžištěm práce v překladu literárního textu přes přímé, posléze přímé strukturní metody preferující audio-orální postup až k rehabilitaci čtecí kompetence s nástupem komunikativních metod a následně s formulací komunikativních kompetencí ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky, kdy se místo literárního textu v CJV upevnilo zejména ve vztahu k osvojení sociokulturní kompetence. U teoretických východisek postupuje autorka od typologie literárního textu přes druhy čtení a proces čtení v rámci čtecí komunikativní kompetence; posléze se věnuje práci s literárním textem od pré-pedagogické přípravy ke kritériím výběru textu a metodickým postupům. Tuto teoretickou část uzavírá kapitola o motivaci a prostředcích aktivizace žáků nejenom v rámci čtecí kompetence, ale v rámci CJV obecně s důrazem kladeným na kritické myšlení, jako jednu z forem aktivizace.

Druhou, analytickou část práce představuje zasvěcený komentář k didaktickému využití literárního textu v učebnicích francouzštiny českých autorů (*On y va!*, *En français*) a autorů frankofonních (*Le Nouveau sans Frontières* – dále *Le NsF – Forum, Latitudes*) s přihlédnutím k metodologickým východiskům učebnic a postupům voleným při práci s literárním textem. Autorka prezentuje rozbor didaktického využití literárních textů na konkrétních ukázkách v učebnicích od výběru textu a jeho zařazení, k typům cvičení a vlastním doplňujícím návrhům rozvíjení tématu textu. Zaměřuje se na 2.díly učebnic odpovídající nejlépe úrovni A2/B1, na niž je vhodné literární texty do

výuky zařazovat. Autorka ve svém hodnocení oceňuje efektivitu práce s literárním textem u učebnice *En français*, u *Le NsF* kladně hodnotí rozvíjení zejména socio-kulturní kompetence. Zároveň je však schopná při rozboru též učebnice kritického komentáře k nepřiměřenému výběru textů vzhledem k jazykové a komunikativní úrovni publika. U některých učebnic nachází jeden, popř. pouze dva literární texty. Naopak u učebnice *Latitudes* vyzdvihuje zastoupení rozmanitých literárních textů různých žánrů směřujících k rozvíjení komunikativních kompetencí či upevnění jazykových prostředků. - Tuto druhou část práce považuji za velmi zdařilou. V rozboru autorka prokázala schopnost aplikace osvojených teoretických poznatků na konkrétní lingvodidaktický a literární materiál.

Třetí část tvoří vlastní prezentace práce s literárním textem dle vlastního výběru (E.-E.Schmitt, *Oscar et la dame rose*, 2002) a návrh práce s textem tematicky rozvrženým do 6 vyučovacích hodin se stanovením cílů a témat ke zpracování. Autorka práci s tímto textem zařazuje do třetího ročníku gymnázia s předpokládanou úrovní B1 odpovídající jazykové náročnosti textu. Zaměřuje se na rozvíjení čtecí kompetence, porozumění čtenému a zároveň na reflexi témat prostřednictvím psaného a mluveného projevu. Autorka rozpracovala průběh každé vyučovací hodiny od seznámení s autorem v 1.hodině a vstupního promítnutí upoutávky zfilmovaného příběhu, jehož přepis slouží posléze jako podklad k vytváření vlastních hypotéz žáků o postavách, ději a sociokulturním kontextu příběhu. Ve čtyřech následujících hodinách se příběh rozvíjí formou dopisů, k nimž jsou připojena cvičení upevňující čtecí kompetenci, globální / detailní porozumění, cvičení rozvíjející téma příběhu v mluveném i psaném kódu. Pestrost cvičení prokládá reflexí nad tématem formou de Bonových klobouků. Poslední, šestá hodina je věnována shrnutí obsahu příběhu a charakteristice hlavní postavy příběhu. Touto třetí částí autorka prokázala samostatný kreativní přístup k výběru textu i zpracování tématu na úrovni odpovídající mentalitě publika a jeho komunikativním i jazykovým kompetencím.

Práci doprovázejí funkční přílohy a dále české shrnutí a francouzské résumé napsané kultivovanou francouzštinou.

Odbornou literaturu zastupují tituly z oblasti didaktiky, lingvodidaktiky, lingvistiky autorů českých a frankofonních.

Diplomová práce A.Brodinové je zdařilým příspěvkem k danému tématu. Práci hodnotím známkou výborně a doporučuji k obhajobě.

V Praze, 17. Ledna 2015

PhDr. Hana Loucká, CSc.
vedoucí práce